ar y cardiau digrif Cymreig nad oes modd eu trafod yma. Crybwyllais Staniforth, ond ni ddywedais ddim am yr artistiaid anghofiedig eraill a dynnodd y darluniau, gŵyr diddorol fel Howard Lloyd Roberts, brodor o'r Borth, ger Aberystwyth, a Lloyd Hughes o Fryn-teg, Ynys Môn, nac am y cwmnïau a gynhyrchodd y cardiau lu hyn. Rhaid dod i ben gyda'r un mwyaf syfrdanol ohonynt i gyd, yn fy marn i. Sylwer eto ar y gwahaniaeth cymdeithasol ac ariannol rhwng y cymeriadau ac ar y gwahaniaeth rhwng osgo gostyngedig (slafaidd?) yr hen Gymro ac osgo'r Sais, sydd newydd ddisgyn o'r trên ac eisoes wedi bachu Cymraes edmygus. Ni welais ddim byd tebyg ymhlith y cardiau Gwyddelig ac Albanaidd. Ai fel hyn yr oedd Cymry blynyddoedd cyntaf y ganrif hon yn meddwl amdanynt eu hunain yn eu perthynas â'r Saeson? Neu a oes yma ddychan cyfrwys ar y Cymry a'r Saeson fel ei gilydd? Bernwch chwi.

(Mae'r rhifau mewn cromfachau yn cyfeirio at rifau'r lluniau.)

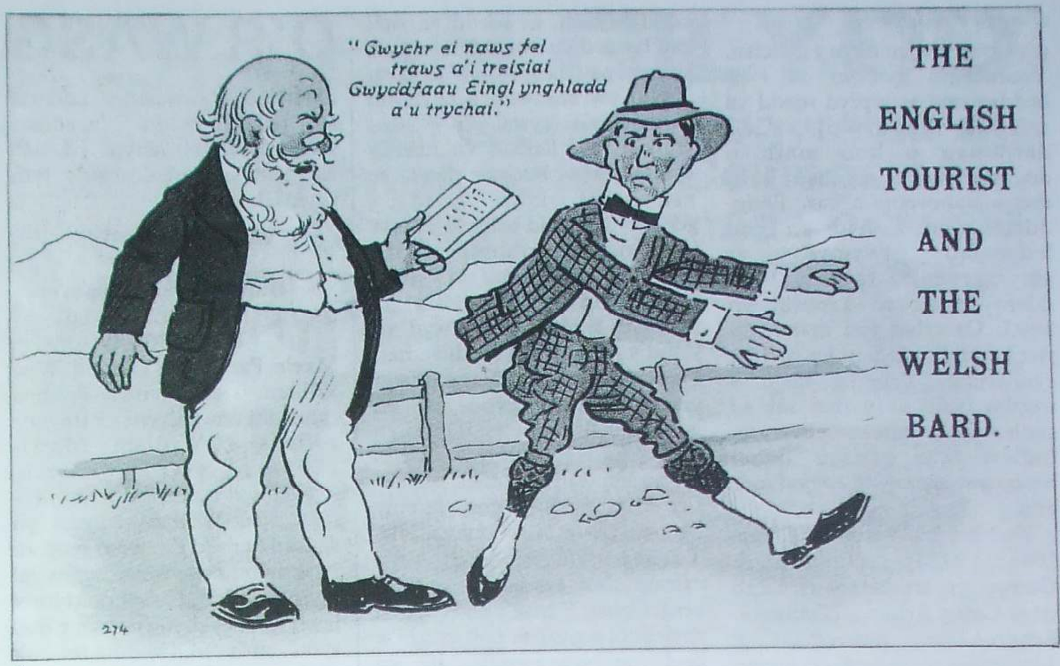

8

9

YN EISIAU

Profion Arholiad (iaith). T. Llew Jones gyda T. Ll. Stephens. Aberystwyth, Gwasg Aberystwyth, 1956.

Dysgu Difyr (llyfr amgylchedd i ysgolion a chartrefi). T. Llew Jones. Llandysul, Gwasg Gomer, 1977.

Canrif o Addysg Gynradd (yn hanes Ysgol Tregroes, 1878-1978). gan Kate Davies a T. Llew Jones. Llandysul, Gwasg Gomer, 1978.

Tales the Wind Told. T. Llew Jones. Llandysul, Gomer Press, 1979.

Dafydd Islwyn, Teifi, 106 Heol Llancayo, Bargoed, Canol Morgannwg CF 8 8TP. Ffôn (01443) 830994.

* * * *

Memories by the Archbishop of Wales (Alfred George Edwards). London, John Murray, 1927.

Hanes Dafydd Morgan, Ysbyty, a Diwygiad '59. J. J. Morgan. Yr Wyddgrug, Yr Awdur, 1906.

Llawlyfr y Pysgotwr yn cynnwys hyfforddiadau i bob pysgotwr yn llynoedd ac afonydd Môn ac Arfon. William Roberts. Bethesda, J. F. Williams, 1899.

Fly patterns for the rivers and lakes of Wales. Moc Morgan. Llandysul, Gomer Press, 1984.

Cysylltwch â Golygydd *Y Casglwr.*

* * * *

Byr-Gofiant am naw a deugain o Weinidogion ymadawedig Sir Aberteifi. John Evans, Abermeurig. Dolgellau, E. W. Evans, 1894.

Erwyd Howells, Tŷ Capel, Capel Madog, Aberystwyth, Dyfed.

* * * *

Mynwenta: detholiad o englynion y beddau. Casgliad Gomer M. Roberts. Gwasg Christopher Davies, 1980.

Y Parchg G. Alun Williams, 11 Tir Waun, Pwll, Llanelli, Dyfed SA15 4AY. Ffôn: (01554) 759850.

* * * *

Llywelyn ap Gruffydd, ?-1282. A. D. Carr. Gwasg Prifysgol Cymru, 1982.

The Welsh Wars of Edward I . . . John E. Morris. Clarendon Press, 1901.

An introduction to the history of Wales. A. H. Williams. University of Wales Press, 1941-48. 2 volumes.

The Bulletin of the Board of Celtic Studies. Vol. 5, part 4, May 1931.

Transactions of the Caernarvonshire Historical Society. Vol. 30, 1969.

Peter Attwater, 121 Shirley Drive, Hove, Sussex BN3 6UJ. Ffôn: (01273) 505863.

* * * *

Cylchgrawn y Gymdeithas Lyfryddol Gymreig / Journal of the Welsh Bibliographical Society. Cyfrol 1, rhan 1 (1910) a rhan 2 (1911); Cyfrol 2, rhan 7 (1922); Cyfrol 5, rhan 4 (1940), rhan 5 (1941); Cyfrol 9, rhan 1 (1958), rhan 2 (1959); Cyfrol 10, rhan 4 (1971).

A Selected Bibliography of Owen Glyndwr, D. Rhys Phillips, 1915, a gyhoeddwyd dan nawdd y Gymdeithas Lyfryddol Gymreig.

Huw Williams, Eirianfa, 158 Ffordd Penrhos, Bangor, Gwynedd. Ffôn: 01248 362752.

* * * *

Crwydro Brycheiniog, Alun Llywelyn-Williams. Llyfrau'r Dryw, 1964.

Dr Emyr Wyn Jones, Carreg Lefain Bach, Y Rhiw, Pwllheli, Gwynedd LL53 8AG. Ffôn: 01758 780253.

SIOP LYFRAU
DYFFRYN DYFI
6 Heol y Doll, Machynlleth
Powys SY23 8BQ
Ffôn (01654) 703849
Llun-Sadwrn: 10 a.m. — 6 p.m.
Ar gau ddydd Iau